

Zpráva o činnosti a hospodaření
Husovy knihovny v Říčanech
za rok 2010

Březen 2011

Obsah:

1.	Úvod – úvaha o kultuře psaného slova	2
2.	Základní informace, koncepce, rozsah	3
3.	Organizační struktura, pracovní úvazky	5
4.	Činnost knihovny, číselné ukazatele, komentář	6
4.1.	Ukazatele v časovém vývoji	6
4.2.	Ukazatele porovnávající HK s dalšími knihovnami	8
5.	Hospodaření knihovny	9
6.	Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím	10
7.	Závěr	13

1. Úvod – úvaha o kultuře psaného slova

Již v našich předchozích výročních zprávách jsme představili úvahu – myšlenky inspirované vynikajícími knihami Neila Postmana „Ubavit se k smrti: veřejná komunikace ve věku zábavy“ a Theodora Dalrympla „Život na dně“. Tyto myšlenky jsme se nyní rozhodli zařadit opět, a to hned na úvod, neboť mohou přispět do diskusí o směřování kultury v globálním měřítku. Zvláštního významu pak nabývají v souvislosti s literaturou, knihami a knihovnami.

Kultura psaného a tištěného slova hraje v rozvoji lidské společnosti zásadní roli. Je s ní spojen způsob předávání a přijímání informací, odlišný např. od kultury televizní. Psaná informace je zaměřena na obsah (psát „o ničem“ je obtížnější než mluvit „o ničem“). Nutí příjemce o ní přemýšlet, kriticky hodnotit, zdůvodňovat, hledat argumenty apod. Rozvíjí analytické myšlení, objektivitu i toleranci. Prostor k vyjádření myšlenky, informace, děje apod. je na stránkách knih dostatečný i na to, aby mohly být zasazeny do kontextu a souvislosti.

Jinak je tomu v případě např. televizní či počítačové kultury, v níž u informací i u dalších nabízených žánrů přestává obsah hrát hlavní roli a mnohem důležitější se stává forma – vzhled osob vystupujících na obrazovce, jejich suverenita a celkový dojem, kterým působí – módně řečeno „image“. Tento dojem divák získává na základě jakési intuice, bez racionálního uvažování (složka rozumová je vypnuta a uplatňuje se složka „pudová“). Televizní informace jsou zaměřeny pouze na tuto „pudovou“ složku a jí přizpůsobeny – jsou velmi krátké, útržkovité, bez jakýchkoliv souvislostí a kontextů, zaměřeny jen na zábavu. Přemýšlení se stává přímo nežádoucí, jestliže divák příliš přemýšlí, pořad je považován za neúspěšný a brzy stažen. Tento trend, uplatňovaný u komerčních televizí, přejímají i televize veřejnoprávní v pochybné snaze konkurovat ve sledovanosti.

Některé studie předpovídají temnou budoucnost lidstva právě v důsledku tohoto „televizního“ přístupu k informacím, vzdělání a kultuře. Obyvatelé, kteří se odnaučí přemýšlet a jsou zaměřeni jen na lacinou zábavu, jsou snadno manipulovatelní, a to i bez použití přímé diktatury.

Udržení a rozvoj kultury psaného slova má tedy podle našeho názoru význam přímo strategický a obranný v celosvětovém měřítku.

Husova knihovna v Říčanech přispívá k tomuto rozvoji v míře dané její velikostí, prostředky, kapacitou a především pak kvalifikací, úsilím a entusiasmem pracovníků.

2. Základní informace, koncepce, rozsah

Název organizace: Husova knihovna v Říčanech
Právní forma: příspěvková organizace
IČ: 66002001
Zřizovatel: Město Říčany
Adresa: Masarykovo nám. 83, Říčany, 251 01
Statutární orgán: Ing. Vladimír Levický, ředitel
Zástupce stat. orgánu: Jana Zimová

Pracoviště Husovy knihovny:

- Masarykovo náměstí 83 (stará radnice): vedení knihovny, úsek obslužných funkcí, oddělení pro dospělé čtenáře, oddělení nákupu, zpracování knihovních fondů a regionálních funkcí
- Komenského náměstí 1910 : oddělení pro děti
- Na Obci 2049 : depozitář
- Masarykovo náměstí 35 : depozitář

Husova knihovna v Říčanech je univerzální veřejná knihovna. Je zřízena za účelem poskytovat knihovnické, informační a další služby rovným způsobem všem občanům.

Knižní fond tvoří (k 31.12.2010) 121 327 knih, z toho beletrie 65 936 svazků a naučná literatura 55 391 svazků. Dále jsou v knihovně k dispozici periodika v celkovém počtu 123 titulů.

V roce 2010 se nakoupilo 4 537 nových svazků v poměru 46,6 % beletrie pro dospělé, 36,5 % naučná literatura pro dospělé, 12,9 % beletrie pro děti a 4 % naučná literatura pro děti. Výběru kvalitních knižních titulů naučné a studijní literatury (aniž by byla zanedbávána beletrie) věnuje knihovna velkou pozornost a je proto často navštěvována studenty různých oborů.

Knihovna se věnuje katalogizaci zajímavých časopiseckých článků pro souborný katalog uživatelů systému LANius a Clavius v ČR (v časopisech Cykloturistika, České památky, Dobrodruh, Geografické rozhledy, Krásy Slovenska, Lidé a hory, Lidé a země, Montana, National Geographic Česká republika, Nová Akropolis, Outdoor, Průvodce pracovní právními předpisy, Sky, Treking). Dále zpracovává články v periodikách vycházejících na území okresu Praha-východ, která vydávají městské a obecní úřady. V databázi je zpracováno cca 25 000 článků a jejich počet stále roste.

Čtenáři mohou využívat elektronický katalog Husovy knihovny na jejích webových stránkách a také zde podávat své návrhy na doplňování knihovního fondu či předkládat další náměty.

Na základě uzavřených smluv s obecními úřady poskytuje Husova knihovna placené knihovnické služby obecním knihovnám regionu – celkem 10 obecním knihovnám poskytuje výměnné knižní soubory. O tuto službu byl ze strany obcí zájem po zrušení regionálních funkcí Husovy knihovny v roce 2005, další léta zájem poklesl, ale nyní se ustálil, zmíněných 10 obcí se svými knihovnami má zájem na pokračování této spolupráce.

Tato koncepce činnosti knihovny se osvědčila v dlouhodobé časové linii, knihovna již mnoho let patří k nejlepším ve své kategorii a dobře reprezentuje město. Ustálenost koncepce a stabilita je zde pozitivním fenoménem, který přispívá k efektivitě práce a

k motivaci zaměstnanců (profesionální hrdost, důstojné místo knihovny mezi obdobnými institucemi, pocit, že ve stabilní instituci má smysl snaha o všestranný rozvoj). Přitom je pečlivě sledováno, aby stabilita nevedla ke stagnaci. Je kladen zásadní důraz na využívání nových poznatků v široké oblasti (nové trendy v knihovnictví, výpočetní a informační technika, moderní metody řízení, celoživotní vzdělávání pracovníků a rozvoj jejich profesionálních dovedností), na ekonomiku a efektivnost. Zvláště pak je akcentována nutnost zaměření se na čtenáře – návštěvníka a klienta a jeho maximální uspokojení.

Od roku 2008 knihovna disponuje rozšířenými prostory v budově na Masarykově náměstí – studovnou, samostatnou čítárnou časopisů a internetovým stanovištěm. Celkový komfort pro návštěvníky je tak oproti minulosti výrazně vyšší. Knihovna se tím přibližuje současnému trendu vytváření komunitního centra – místa všeobecného vzdělávání, zdroje informací i sociálního setkávání.

Přispívají k tomu také kulturní a vzdělávací akce - lekce informatiky pro školy, besedy, přednášky či třeba autorská čtení se známými spisovateli. V roce 2010 se konalo celkem 98 těchto akcí.

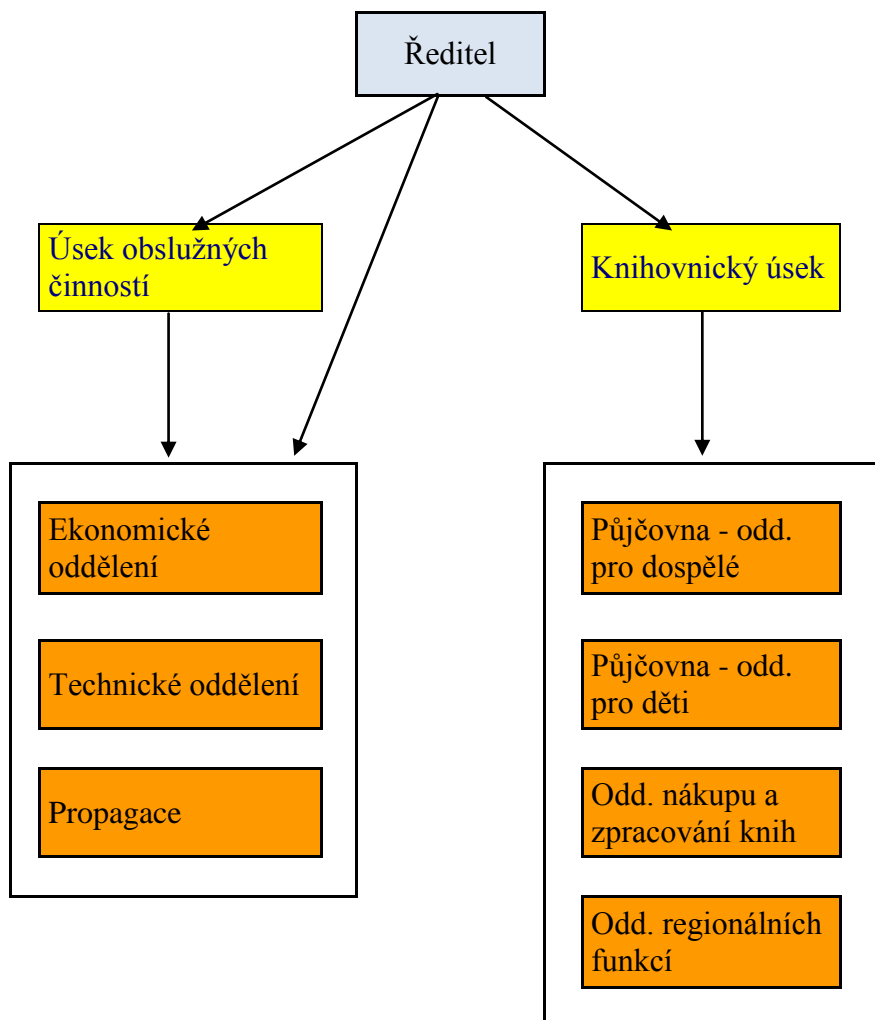
V době, která je výrazně poznamenána hospodářskou krizí a jevy s ní souvisejícími, se objektivní číselné ukazatele knihovny včetně těch, které vyjadřují zájem čtenářů, dále pozvolna zlepšují. Zejména došlo k nárůstu počtu dětských čtenářů. Dětské oddělení, tvořené jednou místností na Komenského náměstí, tak přestává kapacitně postačovat. Uvítali bychom jeho rozšíření, pokud by se uvolnily další prostory.

Na tento zvýšený zájem jsme v září roku 2010 zareagovali výrazným rozšířením výpůjčních hodin v dětském oddělení – o 6 hodin týdně (středy od 12 do 18 hodin).

Knihovna se také snaží o prohloubení spolupráce s dalšími říčanskými organizacemi. Tradiční a hojná je účast žáků škol na výše zmíněných kulturních a vzdělávacích pořadech. Dobrá spolupráce byla navázána s DPS Senior, kde Husova knihovna iniciovala pro jeho klienty poslouchání knih namluvených na zvukových nosičích (včetně dodání těchto nosičů a dalšího technického zajištění). Pro DPS Senior nabízí knihovna také donášku knih podle výběru klientů a další speciální služby.

3. Organizační struktura, pracovní úvazky, kvalifikace pracovníků

Organizační struktura:

Úsek obslužných činností je přímo řízen ředitelem, knihovnický úsek přes jeho zástupce.

Počet pracovních úvazků v knihovně je 9,5. Funkce jsou kumulovány, pracovníci vykonávají většinou úkoly pro různá oddělení. Rozsah činnosti uvedených oddělení a jejich obsazení pracovníky jsou různé, největší je v půjčovně, naproti tomu technické oddělení a oddělení propagace nejsou obsazeny stálými zaměstnanci. Mnoho zaměstnanců pracuje na zkrácený pracovní úvazek.

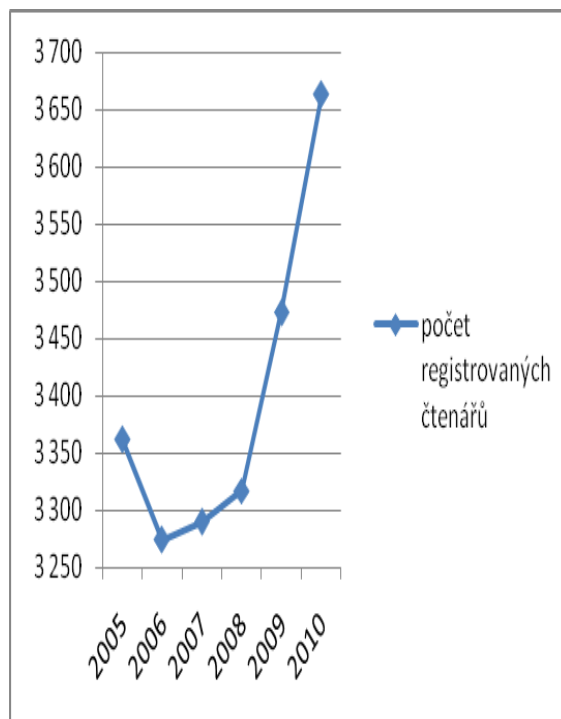
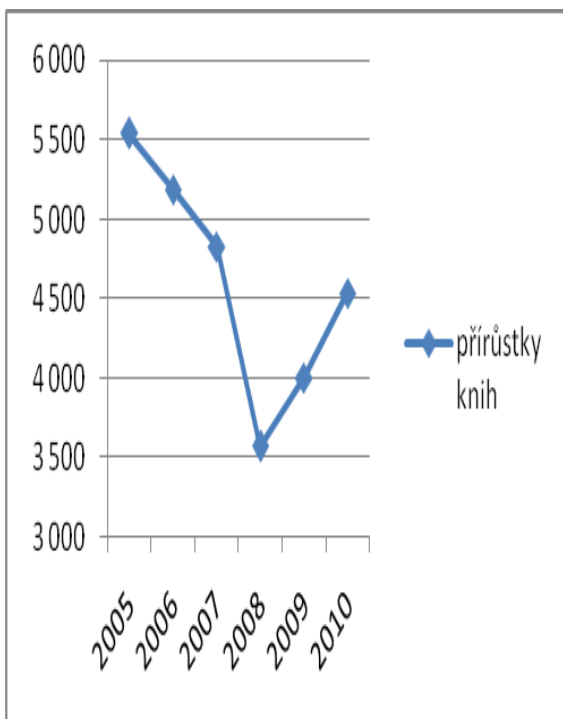
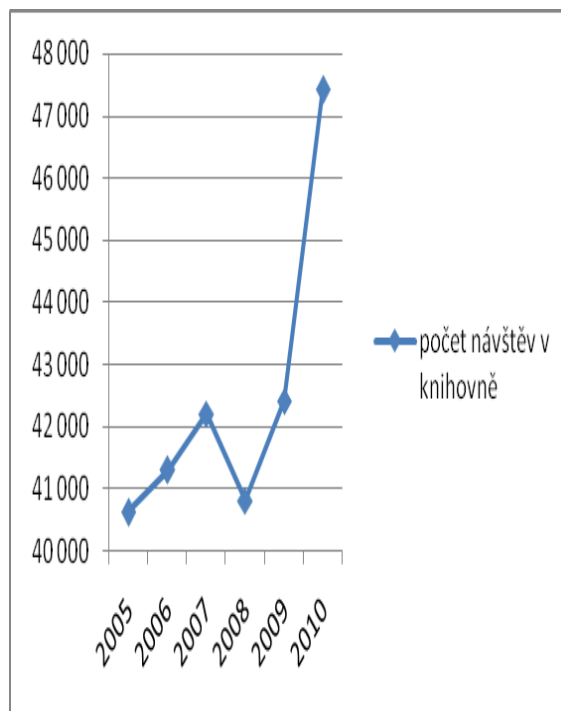
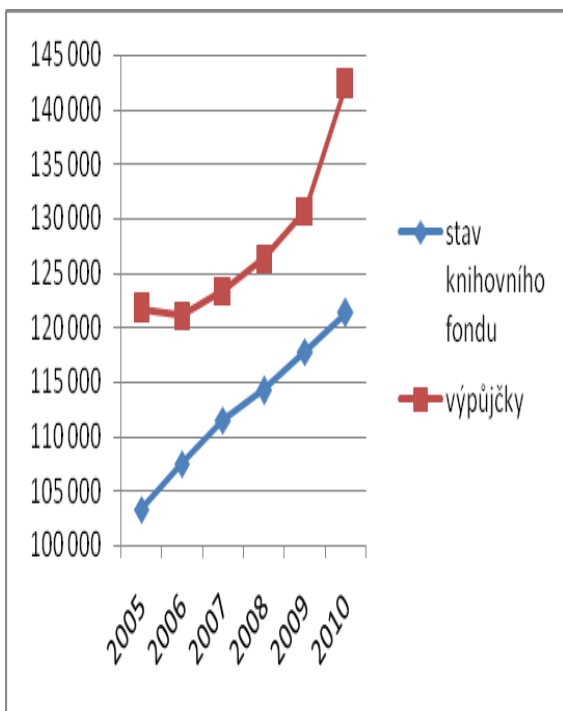
Kvalifikace pracovníků (uvažováno s ohledem na úvazky):

VŠ knihovnického směru	0,8 úvazku
VŠ ostatní	1,0
SŠ knihovnického směru	5,7
SŠ ostatní	1,4
Ostatní	0,6

4. Činnost knihovny, číselné ukazatele, komentář

4.1. Ukazatele v časovém vývoji

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Stav knihovního fondu	103 305	107 514	111 529	114 255	117 762	121 327
Přírůstky knih celkem	5 539	5 186	4 829	3 575	4 007	4 537
přírůstek naučné lit. pro dosp.	2 510	2 140	1 818	1 272	1 626	1 656
přírůstek beletrie pro dosp.	2 013	2 096	2 205	1 596	1 763	2 113
přírůstek naučné lit. pro děti	324	345	296	204	207	181
přírůstek beletrie pro děti	692	605	510	503	411	587
Úbytky knih celkem	152	977	814	849	500	972
Počet titulů periodik	139	176	93	123	125	123
Počet exemplářů periodik	1 483	1 641	1 918	1 622	1 919	1 889
Čtenáři celkem	3 362	3 274	3 290	3 317	3 473	3 663
dospělí	2 664	2 531	2 552	2 577	2 658	2 777
děti	698	743	738	740	815	886
Návštěvníci (fyzické návštěvy)	40 623	41 299	42 203	40 811	42 409	47 427
z toho v oddělení pro dosp.	32 749	33 280	33 524	32 920	33 804	35 840
z toho v oddělení pro děti	7 874	8 019	8 679	7 891	8 605	11 587
Návštěvníci internetu v knihovně	5 941	5 793	5 431	3 317	4 330	2 957
Návštěvníci on-line služeb					12 200	15 379
Výpůjčky celkem	121 725	121 095	123 380	126 316	130 684	142 264
naučná lit. pro dosp.	52 640	52 811	50 650	47 558	37 016	39 653
beletrie pro dospělé	50 077	49 600	50 916	53 508	54 823	57 969
naučná lit. pro děti	7 738	6 830	7 482	7 626	6 757	7 483
beletrie pro děti	11 270	11 854	14 332	17 624	16 760	21 611
periodika	18 034	17 756	16 415	16 383	15 328	15 548
Kulturní akce, besedy	64	41	73	72	89	98
Meziknihovní výp. služba	1 527	1 786	1 610	1 539	1 552	1 737

Jak je z číselných parametrů zřejmé, knihovna se dále úspěšně rozvíjí.

4.2. Ukazatele porovnávající HK s dalšími knihovnami

indikátor	knihovna Říčany	průměr 113 knihoven
Objem knihovního fondu na 1000 obyvatel	8 553	5 440
% obnovy knižního fondu	3,4	3,98
Objem přírůstků na 1000 obyvatel	291	201
Počet internetových stanic na 1000 obyvatel	0,51	0,96
Plocha knihovny pro uživatele v m2 na 1000 obyvatel	27	46
Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 registrovaných čtenářů	2,59	4,54
Počet zaměstnanců (úvazků) na 1000 návštěvníků	0,16	0,21
Počet hodin pro veřejnost týdně	51	35,85
% výdajů na knihovnu z celkových výdajů zřizovatele	0,71	1,16
Registrovaní čtenáři - % z obsluhované populace	25,22	15,17
Registrovaní čtenáři do 15 let - % z obsluhované populace mládeže do 15 let	38,53	30,17
Počet návštěv na jednoho obyvatele	3,97	3,73
% návštěvníků internetu z celkového počtu návštěvníků	7,93	10,94

Husova knihovna je zařazena do srovnávací akce Benchmarking – vyhodnocování výkonu a kvality knihoven, kterou provádí NIPOS (Národní informační a poradenské středisko pro kulturu – organizace zřízená Ministerstvem kultury ČR) ve spolupráci s Národní knihovnou ČR. V současné době je do této akce zařazeno 151 knihoven, jejich počet stoupl oproti minulému roku o 38.

Výsledky v porovnání s průměrem svědčí o velmi dobré pozici Husovy knihovny mezi dalšími knihovnami – vyniká zejména počtem hodin, kdy je otevřeno pro veřejnost, přičemž relativní počet zaměstnanců je podprůměrný. O zájmu obyvatel o její služby svědčí i údaje vyjadřující nadprůměrný počet čtenářů na počet obyvatel. Tabulka Benchmarkingu svědčí i o dobrém ekonomickém řízení organizace – pro zřizovatele je knihovna relativně levná v porovnání s průměrem.

5. Hospodaření organizace v roce 2010

Hospodaření organizace bylo ovlivněno všeobecnou hospodářskou krizí, v důsledku ní byla provozní dotace od zřizovatele redukována (v roce 2009 během roku snížení z původních 3 174 000 na 3 015 300 Kč, v roce 2010 další snížení na 2 865 000 Kč). Podařilo se však zvýšit příjmy od čtenářů, jejichž počet vzrostl. Bylo také vybráno více od obcí a kooperujících obecních knihoven za výměnné soubory a zvýšily se příjmy z úhrad za mezivýpůjční knihovnické služby.

I přes nepříznivé okolnosti (krize, snížení příspěvku od zřizovatele) se proto rozvoj knihovny nezastavil.

Údaje jsou uváděny v Kč. Pro srovnání jsou uvedeny i údaje roku 2009.

Výnosy:	rok 2009	rok 2010
provozní dotace od zřizovatele	3 015 300	2 865 000
dotace na provoz ze státního rozpočtu	1 416 000	1 416 000
dotace z uděleného grantu od Středočeského kraje	40 000	0
knihovnické služby, výměnné soubory pro obecní knihovny	114 847	119 215
úhrady mezivýpůjčních knihovnických služeb (MVS)	10 000	14 150
vlastní příjmy (čtenářské poplatky, úroky)	362 104	376 705
zapojení rezervního fondu (nutné vzhledem ke snížení rozpočtu)	0	87 559
Celkem	4 958 251	4 878 629
Náklady:		
materiál	150 912	70 403
nákup knih a časopisů	836 868	775 032
energie	150 620	156 330
opravy	19 588	0
ostatní služby (telefony, pojištění, SW, stravenky)	326 541	317 175
mzdové a osobní náklady (vč. pojistného)	3 411 602	3 541 429
ostatní náklady (cestovné, poplatky apod.)	29 151	18 260
Celkem	4 925 282	4 878 629

Hospodaření v roce 2010 tedy skončilo s vyrovnaným hospodářským výsledkem.

Stav finančních fondů organizace k 31.12.2010:

Fond odměn:	32 000
FKSP:	85 549
Fond reprodukce majetku:	87 877
Fond rezervní	137 380

Organizace nemá k 31.12.2010 žádné pohledávky a závazky po době splatnosti.

6. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

a) Základní údaje o organizaci a důvod a způsob jejího založení:

Oficiální název: Husova knihovna v Říčanech

Husova knihovna v Říčanech je příspěvkovou organizací založenou Městem Říčany za účelem poskytovat rovným způsobem všem občanům bez rozdílu veřejné knihovnické, informační a další služby podle Knihovního zákona č. 257/2001 Sb. v platném znění. Blíže viz zřizovací listina <http://knihovna.ricany.cz/o-knihovne/zrizovaci-listina.php>

Adresa: Masarykovo nám. 83, 251 01 Říčany

tel. 323 602 654

Identifikační číslo organizace (IČ): 66002001

Daňové identifikační číslo (DIČ): CZ 66002001

Email: dospele.odd@knihovna.ricany.cz, detske.odd@knihovna.ricany.cz

Email na jednotlivé zaměstnance podle vzoru jmeno.prijmeni@knihovna.ricany.cz

Otevírací doba viz <http://knihovna.ricany.cz/>

Případné platby můžete poukázat na účet: 19-6138400207/0100

Hotově můžete platit: u výpůjčního pultu knihovny na adrese Masarykovo nám. 83, 251 01 Říčany (oddělení pro dospělé) nebo u výpůjčního pultu knihovny na adrese Komenského nám. 1910, 251 01 Říčany (oddělení pro děti).

b) Organizační struktura, místo, kde lze získat informace či podat podněty či stížnosti

Organizační struktura je uvedena ve výročních zprávách, viz <http://knihovna.ricany.cz/o-knihovne/vyrocní-zpravy.php>. Získávat informace, předkládat dotazy, návrhy, podat žádost či stížnost lze:

- V sídle knihovny na adrese Masarykovo nám. 83 (osobně, ústně nebo písemnou formou, příp. zasláním na tuto adresu)
- Emailem na adresu dospele.odd@knihovna.ricany.cz nebo vladimir.levicky@knihovna.ricany.cz
- Zasláním do datové schránky s ID uuh55i. Knihovna nevydává formuláře pro stížnosti, petice, návrhy apod., přijímá je v libovolné formě.

c) Opravné prostředky

Knihovna není orgánem veřejné moci, nevydává správní rozhodnutí a nepostupuje se tedy podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Nelze se proto bránit formou odvolání a dalších opravných prostředků.

U stížností: Není – li stěžovatel spokojen s vyřízením své stížnosti v knihovně, může podat stížnost u zřizovatele – Městský úřad Říčany, odbor školství a kultury, Komenského nám. 1619/2, 251 01 Říčany.

d) Postup, který musí knihovna dodržovat při vyřizování podnětů a stížností

Návrhy, podněty, upozornění, petice jsou přijímány a vyřizovány ředitelem knihovny do 10 dnů ode dne doručení, v případě obsáhlého prošetřování do 30 dnů. Po vyřízení je autor

vyrozuměn o způsobu vyřízení.

Stížnosti jsou přijímány a vyřizovány ředitelem knihovny. Při podání ústní stížnosti, kterou nelze vyřídit ihned, bude sepsán záznam, který bude po přečtení předložen stěžovateli k podpisu.

Při opakované stížnosti bez nových skutečností bude tato založena, ale před jejím založením bude stěžovatel písemně upozorněn.

Při podání anonymní stížnosti je s ní nutno pracovat jako s informací. Pokud stížnost podává třetí osoba, bude písemně informována o tom, že vyřízení stížnosti bude zasláno osobě, které se bezprostředně týká.

Běžná stížnost bude prozkoumána a vyřízena do 10 dnů ode dne jejího doručení, v případě obsáhlého prošetřování do 30 dnů.

Pokud nebyla stížnost podána ústně nebo doručena osobně, je povinností organizace do 5 dnů od doručení potvrdit písemně její příjem.

Stížnost je vyřízena tehdy, jestliže po jejím přešetření byla přijata opatření nutná k odstranění zjištěných závad. Stěžovatel musí být o vyřízení vyrozuměn i v tom případě, kdy stížnost není oprávněná.

e) Nejdůležitější předpisy, podle nichž organizace jedná a rozhoduje:

- Zákon o knihovnách 257/2001 Sb. v platném znění
- Zřizovací listina knihovny, viz <http://knihovna.ricany.cz/o-knihovne/zrizovaci-listina.php>
- Knihovní řád, viz <http://knihovna.ricany.cz/informace/knihovni-rad.php> nebo k nahlédnutí přímo v knihovně

f) Sazebník úhrad za poskytování informací

Knihovna neposkytuje informace za úplatu. Uživatelům a návštěvníkům poskytuje informace v rámci své knihovnické činnosti bezplatně. Podle Zákona o knihovnách 257/2001 Sb. vybírá poplatky na úhradu nákladů vynaložených na úkony spojené s evidencí uživatelů a na úhradu nákladů dalších služeb. Výčet těchto služeb a výše poplatků jsou uvedeny v Knihovním řádu, viz <http://knihovna.ricany.cz/informace/knihovni-rad.php>

g) Výroční zprávy

Viz <http://knihovna.ricany.cz/o-knihovne/vyrocní-zpravy.php> (zde jsou výroční zprávy od roku 2007 dosud)

h), i), j) Výhradní licence podle § 14 a odst.4, usnesení nadřízeného orgánu o výši úhrad, adresa elektronické podatelny

Tyto body se knihovny netýkají.

Údaje požadované podle §18:

a) počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti:

Podle zákona č. 106/1999 Sb. neobdržela knihovna žádnou žádost o informaci. Tudiž nebyla vydána ani žádná případná rozhodnutí o odmítnutí žádosti.

b) počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

c) opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení:

Nic z uvedeného se v knihovně nestalo.

d) výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence:

Žádné licence nebyly poskytnuty.

e) počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení:

Žádné stížnosti nebyly podány.

f) další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona.

Organizaci není znám případ, kdy by nastal rozpor s tímto zákonem.

5. Závěr

Z uvedených, objektivně ověřitelných údajů vyplývá, že knihovna se i v době hospodářské krize rozvíjí, zájem čtenářů se zvyšuje, zvyšuje se i efektivita práce v této instituci. Husova knihovna si velmi zdatně vede ve srovnávacím měření Benchmarking, do kterého je zapojeno cca 150 českých knihoven - v mnoha ukazatelích je mezi nimi na předních místech. Ukazuje se také, že je pro zřizovatele v porovnání s knihovnami na jiných místech relativně levná.

Kromě dosažení příznivých čísel je v knihovně kladen důraz také na „přátelskost“ a „přívětivost“ ve vztahu k čtenářům a návštěvníkům (kvalifikovaná a ochotná obsluha, označená jmenovkami, posílání blahopřejných mailů čtenářům k narozeninám apod.).

Knihovna se rovněž snaží rozvíjet kontakty s dalšími říčanskými organizacemi, kromě tradiční spolupráce se školami byla v roce 2010 navázána spolupráce s DPS Senior.

Za podporu děkujeme našemu zřizovateli – Městu Říčany. Spolupráce s ním je vynikající, což můžeme objektivně prohlásit na základě dlouholetých zkušeností z vedení obdobných organizací.

V Říčanech, 10.3.2011

Ing. Vladimír Levický, ředitel Husovy knihovny v Říčanech